

De zomer van twee

Verhalenbankjesroute: Het Noorden

Als mijn opa een verhaal begon, dan waren de eerste woorden niet zelden: ‘Eens zien, dat was in de zomer van ...’ En dan kwam er een getal als zestien, zesendertig, veertig, vijfenveertig ... Alles onder de veertig was voor mij exotisch ver weg, maar met vijfenveertig kon ik wel uit de voeten. Al was het maar omdat ik slechts negen zomers later geboren zou worden. Bovendien was, in een dorpje als Varsseveld, gelegen in het kleinste hoekje van de wereld, rustig en een beetje zijdelings tiktakkend naast het jachtig voortrazende tijdgewricht, de zomer van mijn eerste schooldag waarschijnlijk niet eens zo ingrijpend anders dan die zomer van vijfenveertig. Maar natuurlijk was vijfenveertig ook een vertrouwd getal omdat de oorlog er eindigde. Het was het eerste jaartal dat ik leerde en gezien het grote aantal keren dat ik het reeds op jonge leeftijd hoorde, werd het ook een heel belangrijk jaar. Ik denk wel eens dat mijn huidige interesse in geschiedenis is gebaseerd op het veelvuldig horen van dat jaartal: 1945.

Achteraf zou het jaartal twee ook wel eens zoiets kunnen worden voor mijn kleinkinderen. Dat durf ik nu, vooraf al wel te voorspellen. ”Eens zien ...”, zal ik dan zeggen. En dan begin ik een verhaal dat natuurlijk aangedikt zal zijn door de jaren die mij scheiden van twee. ”Eens zien, dat was in de zomer van twee. Twee was de zomer van de Koreanen. Wij woonden toen ook al hier, midden in het dorp. Een dorp dat plotseling wakker werd uit een sluimering van eeuwen. Ik weet nog wel dat je toen overal hoorde dat Varsseveld ineens op de kaart was gezet. Een beetje onzin natuurlijk, want kijk eens kinderen, hier heb ik nog een kaart van voor twee en zie je ... hier ... kijk, daar staat Varsseveld ook al op. Maar ja, veel mensen in het dorp waren in die dagen een beetje ván de kaart moet je maar denken”. De oude man lacht een beetje besmuikt om zijn kleine woordgrapje. Hij kijkt even stil voor zich uit en ziet de vage zomerbeelden uit de nog dikkere mist van het verleden naar voren komen. Zijn kleinkinderen dringen aan. ”Toe opa, vertel eens waren er veel Zuid-Koreanen in het dorp?” Opa denkt na. Hij besluit er een schepje bovenop te doen. De huidige jeugd heb je alleen als je ze iets groots en meeslepends voor kunt zetten. Wat dat betreft is er niets nieuws onder de zon. ”Honderdduizenden!” flapt hij er uit. ”Er waren dagen dat je alleen maar schuifelend door het dorp kon lopen. Tientallen nieuwe winkels, café’s, hotels en restaurants kwamen er toen bij. Die zomer kwam ook de schouwburg en de concertzaal en de evenementenhal en het congrescentrum. Er was elke dag markt en om de andere week een kermis. Met honderden paardenkoetsen werden de Koreanen langs de bekende sites gereden. Vooral het voetbalveld wilden ze zien hè. En allemaal wilden ze een plak gras meenemen. Toen het eerste veld helemaal kaal was, in augustus, begon Sportclub plukje voor plukje het tweede veld te verkopen. En toen het derde, totdat alle vijf velden één zandbak waren geworden. En toen zijn we begonnen dat zand in zakjes te stoppen en dat werd natuurlijk ook grif verkocht. In de herfst was ‘t Gat van Oberink al zo diep dat er alleen nog een groot meer over was. Daar hebben we in de winter van twee-drie nog prachtig op kunnen schaatsen. En elke dag was er vogelschieten. Volgens mij werd Jan Teerink altijd koning, als ik me goed herinner. Elk huis in het dorp was in die dagen een ‘Bed-en-Breudjen’. Zo heette dat, of noemden we dat toen ook al B&B, dat weet ik eigenlijk niet zo goed meer. En alles kwam op de televisie, tot in de verste uithoeken van de wereld. Zelfs op plaatsen waar het tijdsgewricht minder snel voortrasde als toen in Varsseveld in de zomer van twee”

Bert Scheuter, Column ‘Door Achterhoekse Ogen’, De Gelderlander, Zaterdag 07 september 2002